

LOMMA KOMMUN
REVISIONEN
2014 -06- 2 4

REV 2014:7 007

1

Revisionsrapport

LOMMA KOMMUN
Kommunstyrelsen
2014 -06- 2 4

KS/ICF 2014:248 007

Anna Hilmarsson,
Certifierad kommunal
revisor

Lotten Lasson,
Revisionskonsult

Henrik Friang,
Risk manager

Maj 2014

Granskning av Lomma kommuns leverantörsskulder och dess system

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Bakgrund	1
1.2. Syfte, revisionsfråga och avgränsning.....	1
1.3. Metod	2
2. Granskningsresultat	3
2.1. Dubbla leverantörer finns inte upplagda i systemet	3
2.1.1. Bedömning och rekommendationer	3
2.2. Verifikationsnummerserien är obruten	4
2.2.1. Bedömning och rekommendationer	4
2.3. Dubbla utbetalningar förekommer inte	4
2.3.1. Bedömning och rekommendationer	5
2.4. Utbetalningar till icke upplagda leverantörer förekommer inte.....	5
2.4.1. Bedömning och rekommendationer	5
2.5. Uppläggning av nya leverantörer görs av behörig personal.....	5
2.5.1. Bedömning och rekommendationer	6
2.6. Attest av leverantörsbetalningar görs av behörig personal.....	7
2.6.1. Bedömning och rekommendationer	8
2.7. Korrekt bank/pg-nummer är upplagda i systemet	9
2.7.1. Bedömning och rekommendationer	9
3. Sammanfattande bedömning	10

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Under senare år har det i en del av Sveriges kommuner framkommit oegentligheter i form av bl.a. otillåtna utbetalningar till anställda och/eller deras närstående. Kommunens leverantörsutbetalningar bedöms som ett riskområde och utgör en stor del av kommunens balansomslutning. Mot bakgrund av detta vill de förtroendevalda revisorerna granska den interna kontrollen avseende kommunens leverantörsskulder och dess system med avseende på bl.a. uppläggnings av nya leverantörer och dubbla utbetalningar i Lomma kommun.

En väl fungerande intern kontroll i system och rutiner är en förutsättning för att den information som ligger till grund för politiskt beslutsfattande är tillförlitlig. På samma sätt utgör den interna kontrollen i redovisningens system och rutiner en förutsättning för att årsredovisning och delårsrapporter motsvarar de krav som lag och normgivare ställer.

1.2. Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsens rutiner och intern kontroll avseende kommunens leverantörsskulder och dess system är tillräckliga och ändamålsenliga samt i vilken utsträckning dessa följs.

Revisionsfråga:

Är kommunstyrelsens interna kontroll avseende kommunens leverantörsskulder och dess system tillfredställande och ändamålsenlig?

Följande revisionskriterier har använts för att svara på revisionsfrågan:

- Dubbla leverantörer finns inte upplagda i systemet.
- Verifikationsnummerserien är obruten.
- Dubbla utbetalningar förekommer inte.
- Utbetalningar till icke upplagda leverantörer förekommer inte
- Uppläggnings av nya leverantörer görs av behörig personal.
- Attest av leverantörsbetalningar görs av behörig personal.
- Korrekt bank/pg-nummer är upplagda i systemet.

Granskningen omfattar samtliga nämnder och avser perioden april 2013 – oktober 2013.

1.3. Metod

Information från leverantörssystemet har bearbetats via registeranalys för perioden april- oktober 2013. Därefter har stickprovsgranskning/substansgranskning skett i kombination med intervjuer med tjänstemän inom kommunledningsförvaltningen. Omfattningen och inriktningen på stickproven och intervjuerna har genomförts i den utsträckning som analysens resultat krävt.

Rapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

2. Granskningsresultat

Årligen hanteras cirka 30 000 fakturor genom kommunens leverantörssystem.

Kommunen använder leverantörssystemet Raindance som levererats av CGI Sweden. Kommunen använder även ekonomisystemet Agresso som integrerar med Raindance. Upplägg av leverantörer görs framförallt i Agresso där även utbetalningarna hanteras. Fakturorna ankomstregistreras och konteras i Raindance. Enligt uppgift är ekonomiavdelningen nöjd med sitt leverantörssystem och ekonomisystem. Ekonomiavdelningen anser att skanningen överlag fungerar bra, dock inträffar det ibland felskanning vilket innebär merarbete för ekonomiassistenterna.

2.1. Dubbla leverantörer finns inte upplagda i systemet

Denna analys syftar till att identifiera förekomsten av dubbelregistreringar av leverantörer i leverantörsregistret. Utsökningen har utförts genom summering per leverantörsnummer och leverantörsnamn. Dubbelregistrerade leverantörer är primärt en ordningsfråga för kommunen och kan försvåra deras uppföljningar av inköp etc.

Genomförd registeranalys påvisar att det vid vår granskning förekommer dubbla leverantörer i kommunens leverantörssystem. De leverantörer som ligger upplagda mer än en gång är dock separerade från varandra avseende bank- eller postgironummer men är upplagda med samma leverantörsnamn. Ekonomiavdelningen uppger att det är befogat att vissa leverantörer ligger upplagda mer än en gång med samma namn eftersom samma leverantör kan ha flera olika bank- eller postgironummer. Enligt uppgift är risken för felutbetalningar liten eftersom leverantörerna går att skilja avseende bank- eller postgironummer. Vid sakgranskning av rapporten framkom att ekonomiavdelningen enligt uppgift åtgärdat de dubletter som ligger upplagda med samma namn.

Enligt uppgift finns ingen rutin att med jämna intervall se över upplagda leverantörer. 2010/2011 genomfördes dock en omfattande gallring av leverantörer i samband med uppgraderingen av ekonomisystemet Agresso.

2.1.1. Bedömning och rekommendationer

Vid genomförd granskning förekom dubbelregistrering av kommunens leverantörer avseende leverantörsnamnet. Vi anser att detta medför viss risk för felutbetalningar trots olika postgironummer/ bankgironummer. Kommunstyrelsen bör därför tillse att upplagda leverantörer till största del går att särskilja från varandra även avseende leverantörsnamnet.

Vi rekommenderar även att kommunstyrelsen tillser att det görs en översyn av upplagda leverantörer med jämna intervall. Detta för att hålla registret aktuellt så

att det t.ex. inte finns leverantörer som kommunen inte längre gör transaktioner med. I övrigt har vi inget att erinra på denna punkt.

2.2. Verifikationsnummerserien är obruten

I den kommunala redovisningslagen 2 kap 5 § anges följande "I verifikationen skall det ingå ett verifikationsnummer eller annat identifieringstecken samt sådana övriga uppgifter som är nödvändiga för att sambandet mellan verifikationen och den bokförda ekonomiska händelsen utan svårighet skall kunna fastställas". Analysen syftar till att identifiera luckor i verifikationsnummerserier.

Kommunen har flera verifikationsnummerserier, bl.a. separeras de manuellt hanterade fakturorna (cirka 300-400 st per år) i en egen verifikationsnummerserie. Vid genomförd registeranalys framkom potentiella luckor i verifikationsnummerserien. Vid stickprovskontroll uppmärksammades att registeranalysen inte kunnat ta hänsyn till vissa verifikationsnummerserier. Detta berodde på att verifikationerna var manuellt hanterade eller avsåg ankomstregistrerade fakturor som ännu inte hanterats i bokföringen. Vi kan utifrån genomförd stickprovskontroll konstatera att de potentiella luckor som registeranalysen påvisade inte existerar.

2.2.1. Bedömning och rekommendationer

Vi kan inte påvisa att det finns luckor i kommunens verifikationsnummerserie och har därför inget att erinra på denna punkt. Vi anser dock att kommunstyrelsen bör tillse att så få fakturor som möjligt hanteras manuellt framöver i syfte att stärka den interna kontrollen ytterligare.

2.3. Dubbla utbetalningar förekommer inte

Analysen syftar till att identifiera potentiella betalningar av samma faktura mer än en gång. Matchning sker i kombination av leverantörsnummer, fakturanummer, fakturabelopp och förfalldatum. Endast betalda leverantörsfakturor ligger till grund för denna analys.

Genomförd registeranalys påvisade ett trettiotal potentiella dubbla utbetalningar. Vid uppföljning och stickprovskontroll av dessa framkom att fakturorna avsåg reverserade fakturor. Reversering används i kommunen istället för makulering vid felaktiga fakturor som inte ska betalas eller vid felskanning. Reversering innebär i korthet att fakturan tillfälligt läggs upp på ett separat balanskonto. När fakturan registreras i Agresso vänds fakturans kontering och därmed nollställs balanskontot. Vi har genomfört stickprovskontroll och utifrån det konstateras att endast en verifikation gått till betalning. Varje reversering får ett eget verifikationsnummer med en egen verifikationsnummertyp för att kunna särskiljas i systemet. Vi har tagit del av en rutinbeskrivning för reversering som finns tillgänglig för personalen. Enligt uppgift är denna rutinbeskrivning känd bland ekonomiassistenterna men reverseringen utförs endast av tre personer på ekonomiavdelningen.

I samband med utbetalning använder kommunen systemet "Inyett". Detta är en IT-tjänst som kontrollerar alla kommunens utbetalningar. Systemet utger varningar

för bl.a. bluffakturor, betalningsanmärkningar och avsaknad av F-skattsedel. Varningar utges även vid utbetalningar av höga belopp samt vid dubbla utbetalningar.

2.3.1. Bedömning och rekommendationer

Utifrån genomförd stickprovskontroll av de potentiella dubbla utbetalningarna, där inga avvikelser noterades, bedömer vi att det inte förekommer några dubbla utbetalningar under granskningsperioden.

Vi ser positivt på att kommunen använder sig av ett system, för fakturakontroll ("Inyette").

2.4. Utbetalningar till icke upplagda leverantörer förekommer inte

Analysen syftar till att identifiera potentiella utbetalningar till konton som inte finns upplagda som konto hos kommunen.

Genomförd registeranalys visar att det inte förekommer utbetalningar till leverantörer som ej fanns registrerade i leverantörsregistret.

2.4.1. Bedömning och rekommendationer

Vi har inget att erinra på denna punkt.

2.5. Uppläggning av nya leverantörer görs av behörig personal

Analysen syftar till att identifiera leverantörer som lagts upp i leverantörssystemet av ej behörig personal under granskningsperioden.

Inledningsvis beskrevs att upplägg av nya leverantörer i första hand sker i kommunens ekonomisystem Agresso. I sällsynta fall, te.x. då kommunen erhållit betalningspåminnelse och ärendet är brådskande kan upplägg av ny leverantör göras i Raindance. Endast tre personer centralt på ekonomiavdelningen har behörighet att registrera leverantörer för akuta ärenden i Raindance.

Personal centralt på ekonomienheten samt ekonomiassistenter inom förvaltningarna får behörighet att lägga upp nya leverantörer i kommunens leverantörssystem efter godkännande av ansökan via en blankett. Blanketten ska vara signerad av överordnad, vanligtvis förvaltningschef. Blanketten används även för behörighet till inlogg i leverantörssystemet och ekonomisystem, dock är behörigheten att lägga upp nya leverantörer specifikt specificerad för de personer som fått denna rättighet. Systemansvarig ger ut den tekniska behörigheten i systemet utifrån blanketten.

När en anställd slutar sin anställning finns ingen rutin för hur detta ska rapporteras och kopplas till borttagning av behörigheten. Ekonomiavdelningen förlitar sig på att de får ett meddelande när en person ska avsluta sin tjänst. Vi har dessutom inte tagit del av någon dokumenterad rutin, eller dokumenterad beslutsgång, gällande vem som har rätt att lägga upp nya behörigheter i kommunens leverantörssystem.

I tabellen nedan presenteras de användare som lagt upp leverantörer, samt hur många leverantörer de lagt upp under granskningsperioden.

Användare	Antal leverantörer
1	315
2	52
3	48
4	29
5	20
6	13
7	13
8	4
9	2

Utifrån genomförd registeranalys kan vi konstatera att 9 användare lagt upp nya leverantörer under granskningsperioden. Vi har erhållit beslut/ansökan om att dessa nio personer har behörigheter att lägga upp nya leverantörer. Vi har tagit del av en sammanställd lista som anger vilka användare som har behörigheter i Agresso. Denna lista är skapad år 2004 och är inte reviderad sedan dess. Enligt uppgift är det den sammanställda listan från 2004 samt de enskilda blanketterna som anger de personer i kommunen som totalt sett har rättighet att lägga upp nya leverantörer i ekonomisystemet Agresso. Totalt är det 12 personer som har denna rättighet, vilket innebär att tre av personerna inte utnyttjat sin behörighet under granskningsperioden.

Under vår granskning har vi inte fått ta del av någon dokumenterad rutin, eller dokumenterad beslutsgång, gällande vem som har rätt att lägga upp nya leverantörer i kommunens leverantörssystem.

I nuläget sker ingen efterkontroll med jämna intervall av de leverantörer som lagts upp i systemet avseende att leverantören är korrekt och att ingen otillbörlig leverantör läggs upp. Detta är inte heller någon rutin som dokumenterats.

2.5.1. Bedömning och rekommendationer

Upplägg av nya leverantörer görs av behörig personal. Vi ser det som positivt att det används en blankett med godkännande från överordnad för att få behörighet att lägga upp nya leverantörer. Vi ser det dock som en brist att det inte finns någon uppdaterad och samlad förteckning över samtliga personer som har rättighet att lägga upp nya leverantörer. Detta försvårar möjligheten att få en korrekt översyn av behörigheterna. Kommunstyrelsen bör därför tillse att upprätta en samlad förteckning över vem som har rättighet att lägga upp nya leverantörer. Vi anser även att kommunstyrelsen bör tillse att upprätta en dokumenterad rutin eller

dokumenterad beslutsgång gällande vem som har rätt att lägga upp nya leverantörer i kommunens leverantörssystem. Detta för att öka den interna kontrollen ytterligare inom området.

Eftersom tre av behörigheterna inte använts under granskningsperioden bör kommunstyrelsen se över behörigheterna och eventuellt ta bort behörigheter som inte behövs eller används. Behörigheterna bör kontrolleras och eventuellt revideras med jämna intervall.

Vi anser i likhet med bedömning och rekommendation i punkt 2.1.1 att kommunstyrelsen bör överväga att införa en rutin där upplagda leverantörer kontrolleras med jämna intervaller avseende deras korrekthet, samt att denna rutin dokumenteras. Det skulle bidra till att öka kontrollen över att felaktiga leverantörer inte finns upplagda.

2.6. Attest av leverantörsbetalningar görs av behörig personal

Analysen syftar till att säkerställa att attest av utbetalningar till konton utförs av behörig personal under granskningsperioden. Analysen syftar även till att säkerställa att attest av utbetalningar görs inom de definierade attestgränserna.

Genomförd registeranalys, kompletterat med stickprovskontroller, har ej identifierat någon obehörig attest av utbetalning, d.v.s. att attestering skett i enlighet med registrerade attester i systemet. För att göra en kontroll av registrerade attester i systemet stickprovskontrollerades att den attesträtt som är inlagd i systemet stämmer överrens med aktuell attestförteckning.

I stickprovsgranskningen ingick 35 anställda personer (2-8 personer per styrelse/nämnd som hade registrerad attesträtt i leverantörssystemet) och dessa personer kontrollerades sedan mot aktuell attestföreteckning. Stickprovskontrollen påvisade inte några avvikelser. Nedanstående tabell visar de 20 beslutsattestanter som attesterat högst totalt belopp under granskningsperioden.

Användare	Totalt belopp	Totalt antal utbetalningar
1	5 669 705	1472
2	82 180 334	1351
3	6 319 327	1217
4	4 151 905	1180
5	7 872 459	1027
6	48 111 525	717
7	5 679 827	637
8	2 351 402	589
9	16 433 105	579
10	968 740	567
11	1 115 250	477
12	881 566	472
13	3 852 117	450
14	54 962 757	423
15	14 524 940	398
16	17 838 603	391
17	19 607 446	384
18	7 387 379	357
19	1 677 391	312
20	1 726 766	280

Enligt kommunens attestreglemente, antaget av kommunfullmäktige 2013-02-07, ska kommunen upprätta en förteckning över beslutsattestanternas namnteckning samt signaturer till dessa. Utifrån vår kontroll konstaterades att kommunen har en aktuell attestförteckning (som hålls uppdaterad), men det sker dock inte någon skriftlig försäkran i form av underskrift, att den anställde tagit del och förstått sitt ansvar.

Enligt uppgift har kommunen inte infört några beloppsgränser som är kopplade till attesträtten. Kommunen har inte heller någon rutin att det ska krävas två beslutsattester vid fakturabelopp överstigande ett visst belopp.

2.6.1. Bedömning och rekommendationer

Vi kan utifrån registeranalysen påvisa att attest av leverantörsbetalningar görs av behörig personal. Vi anser dock att kommunstyrelsen bör tillse att en rutin upprättas avseende att aktuell attestförteckning alltid ska innehålla underskrift från attestanten för att säkerställa att attestanten tagit del av och förstått sitt ansvar.

Vi föreslår att kommunstyrelsen bör överväga att införa beloppsbegränsningar kopplade till attestbehörigheten. Vi föreslår även kommunstyrelsen bör överväga att införa två beslutsattester vid fakturabelopp överstigande ett visst belopp.

Ovanstående åtgärder skulle ytterligare bidra till att öka den interna kontrollen inom detta område.

2.7. Korrekt bank/pg-nummer är upplagda i systemet

Analysen syftar till att identifiera utbetalningar till konton som inte avser leverantörer. Analysen genomförs genom jämförelse mellan betalfiler och leverantörsregister.

Registeranalysen påvisar att det endast förekommer utbetalningar till leverantörer som finns registrerade i leverantörsregistret.

2.7.1. Bedömning och rekommendationer

Vi har inget att erinra på denna punkt.

3. Sammanfattande bedömning

Är kommunstyrelsens interna kontroll avseende kommunens leverantörsskulder och dess system tillfredställande och ändamålsenlig?

Utifrån genomförd granskning konstaterar vi att kommunstyrelsens interna kontroll avseende kommunens leverantörsskulder och dess system, utifrån kontrollmålen, till stor del fungerar tillfredställande och ändamålsenligt. Granskningen har dock identifierat några förbättringsområden, vilka framgår nedan:

Ovanstående bedömning baserar vi främst på att:

- Vid genomförd granskning påträffades dubbelregistrering av kommunens leverantörer avseende leverantörsnamnet. Vi anser att detta medför viss risk för felutbetalningar trots att olika postgironummer/ bankgironummer används. Kommunstyrelsen bör därför tillse att upplagda leverantörer till största del går att särskilja från varandra även avseende leverantörsnamnet. Vi rekommenderar även att kommunstyrelsen tillser att det görs en översyn av upplagda leverantörer med jämna intervall avseende deras korrekthet, samt att denna rutin dokumenteras.
- Vi anser att kommunstyrelsen bör tillse att så få fakturor som möjligt hanteras manuellt framöver i syfte att öka den interna kontrollen ytterligare.
- Vi ser det som en brist att det inte finns någon uppdaterad och samlad förteckning över samtliga personer som har rättighet att lägga upp nya leverantörer. Detta försvårar möjligheten att få en korrekt översyn av behörigheterna. Kommunstyrelsen bör tillse att upprätta en samlad förteckning över vem som har rättighet att lägga upp nya leverantörer samt se över behörigheterna och eventuellt ta bort behörigheter som inte behövs eller används. Vi anser även att kommunstyrelsen bör tillse att en dokumenterad rutin eller en dokumenterad beslutsgång gällande vem som har rätt att lägga upp nya leverantörer upprättas.
- Vi anser att kommunstyrelsen bör tillse att en rutin upprättas avseende att aktuell attestförteckning alltid ska innehålla underskrift från attestanten för att säkerställa att attestanten tagit del av och förstått sitt ansvar. Vi föreslår även att kommunstyrelsen bör överväga att införa beloppsbegränsningar kopplade till attestbehörigheten samt två beslutsattestanter vid fakturabelopp överstigande ett visst belopp.

2014-05-19

Anna Hilmarsson

Projektledare

Carl-Gustaf Folkesson

Uppdragsledare

